

Etnicita - sociální konstrukce

- pojem etnicita zdomácněl až v 60. letech 20. stol.
- etnokulturní nacionalismus

- národnost (viz minulá přednáška)

Vývoj národnostního složení po roce 1989

- Mezinárodní statistický kongres v Bruselu roku 1853 - obcovací jazyk
- šetření národnostních poměrů proběhlo v českých zemích až v roce 1880
- první sčítání lidu se uskutečnilo v roce 1991
- obecně je za „národnost považována příslušnost k určitému národu, přičemž národ chápeme jako společenství, na jehož utváření mají největší vliv společné dějiny, společná kultura a společné území“

Národnostní menšina je skupina obyvatel státu, tvořící menšinu v nedominantní pozici uvnitř státu, disponující etnickými, náboženskými nebo jazykovými charakteristikami, které jsou odlišné od charakteristik většiny obyvatel, mající vědomí vzájemné solidarity, motivované, byť jen implicitně kolektivní vůlí přežít, a jejímž cílem je dosáhnout rovnosti s většinou, jak ve skutečnosti, tak i podle zákona.
(UN Doc. E/CN.4/Sub.2/1985/31 of 14/5/85 at para. 181.)

Vymezení pojmu národnostní menšina dle Zákona č. 273/2001 Sb tzv. menšinový zákon

Národnostní menšina je společenství občanů ČR žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.

Vymezení pojmu příslušník národnostní menšiny dle Zákona č. 273/2001 Sb tzv. menšinový zákon

Příslušníkem národnostní menšiny je občan ČR, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti. Statut národnostní menšiny je v současné době přiznán dvanácti menšinám: **bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské a ukrajinské.**

Ochrana menšinových práv je dále zaručena Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, Mezinárodní úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace a dalšími mezinárodními normami, nyní zejména Úmluvou (<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/ramcova-umluva-o-ochrane-narodnostnich-mensin-1405/>).

Ústavní zákon o postavení národností z roku 1968 překonala v roce 1991 Listina základních práv a svobod, která upravila ochranu práv menšin články 24 a 25.

(Všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat a přijímat informace v jejich mateřském jazyce a sdružovat se v menšinových sdruženích zaručuje občanům tvořícím národní menšiny Listina základních práv a svobod (článek 25 odstavec 1))

Koncept přístupu vlády k otázkám národnostních menšin v České republice (usnesení vlády č. 63/1994).

Listina základních práv a svobod, která v článku 3, odstavci 2 stanoví: Každý má právo svobodně rozhodovat o své národnosti. Zakazuje se jakékoli ovlivňování tohoto rozhodování a všechny způsoby nátlaku směřující k odnárodňování.

Etnické složení obyvatel České republiky. Základní informace z definitivních výsledků sčítání lidu 1991.

Etnické složení obyvatel České republiky. Sčítání z roku 2001.

[http://www.scitani.cz/slodb2011/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_cr/\\$File/e-4104-02.pdf](http://www.scitani.cz/slodb2011/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_cr/$File/e-4104-02.pdf)

s. 301

<http://www.mkic.cz/files/docs/vysledky-scitani-lidu-2001.pdf> vývoj 1920-2001

Vývoj počtu cizinců s povolením k pobytu v ČR - 1999-2010 (stav k 31. 12.)

[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/420043AF55/\\$File/c01r01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/420043AF55/$File/c01r01.pdf)

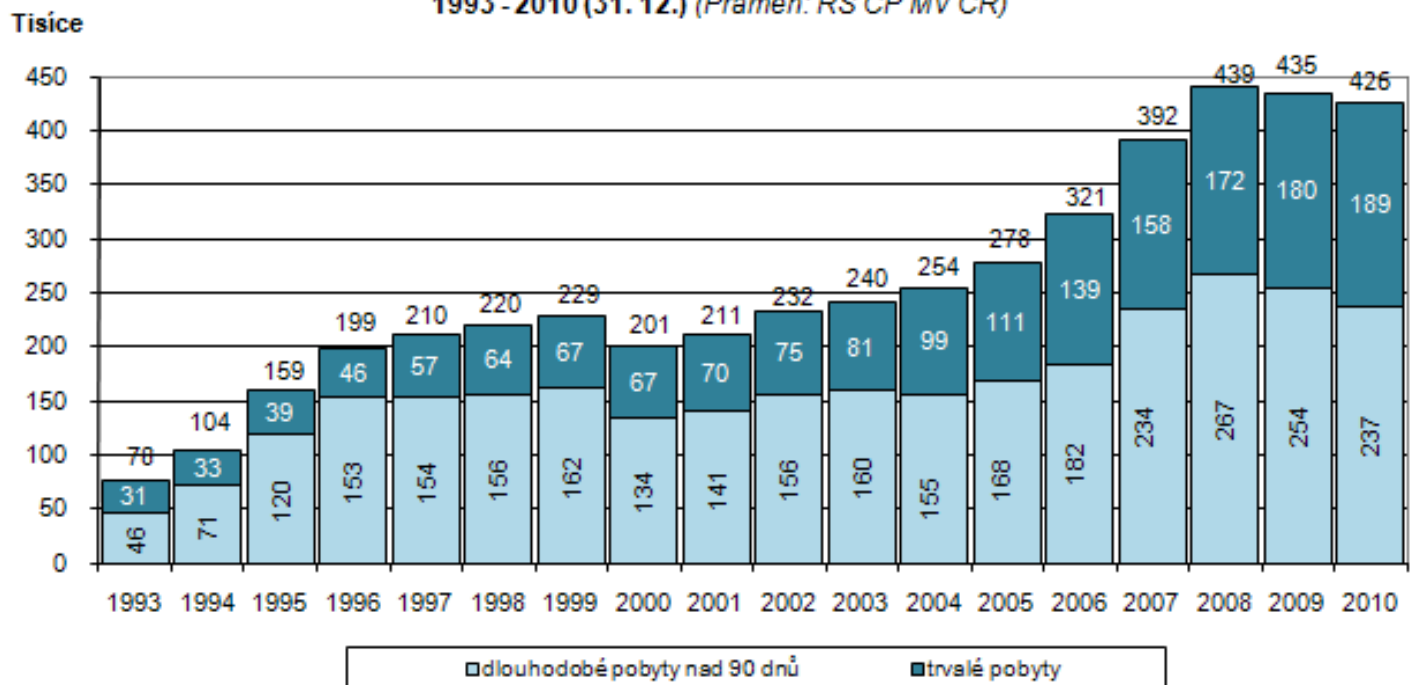
Počet cizinců podle národnosti na území ČR, 2010.

[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D0057210D/\\$File/c01a05.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D0057210D/$File/c01a05.pdf)

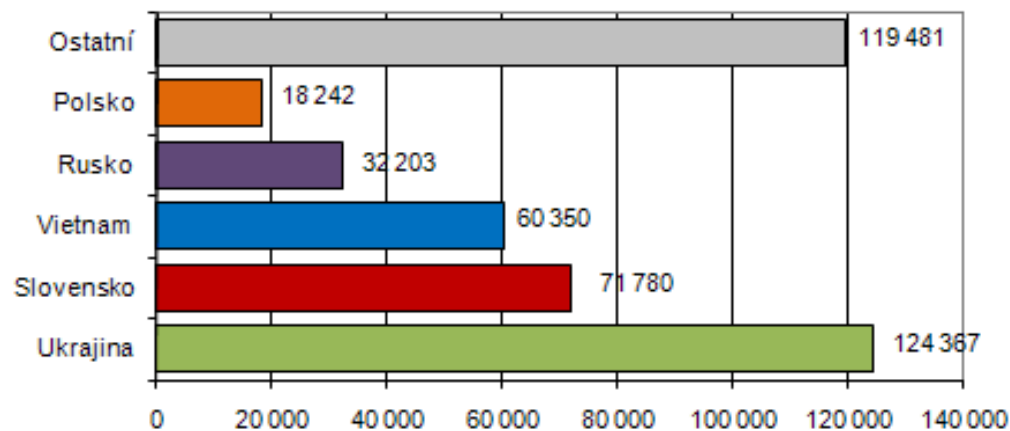
Vývoj populace v Českých zemích (ČSÚ, Praha)

Rok	Celkem	Změna	Rok	Celkem	Změna
1857	7 016 531	-	1950	8 896 133	-16,7 %
1869	7 617 230	+8,6 %	1961	9 571 531	+7,6 %
1880	8 222 013	+7,9 %	1970	9 807 697	+2,5 %
1890	8 665 421	+5,4 %	1980	10 291 927	+4,9 %
1900	9 372 214	+8,2 %	1991	10 302 215	+0,1 %
1910	10 078 637	+7,5 %	2001	10 230 060	-0,7 %
1921	10 009 587	-0,7 %	2008	10 467 542	+2,3 %
1930	10 674 386	+6,6 %	2010	10 526 685	+0,3

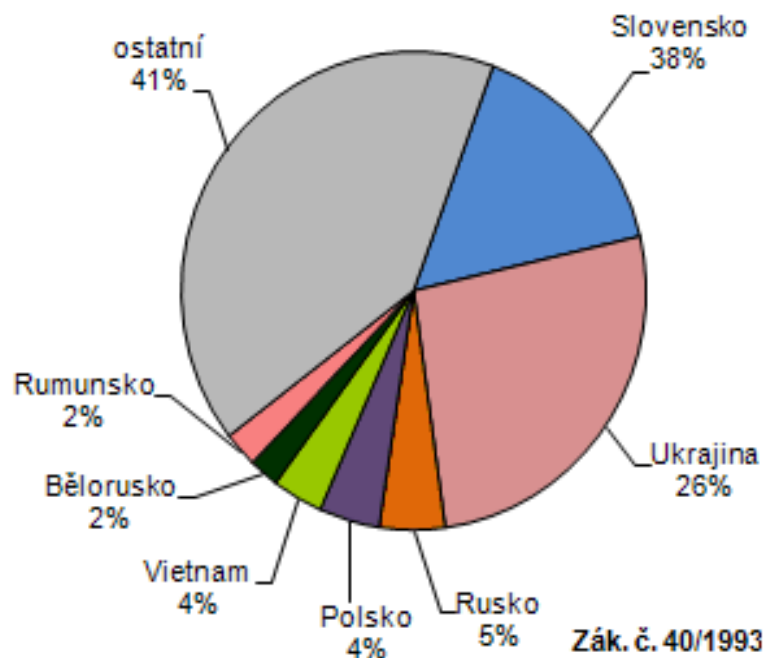
Vývoj počtu cizinců s pobyty trvalými a dlouhodobými pobyty nad 90 dní v ČR
1993 - 2010 (31. 12.) (Pramen: ŘS CP MV ČR)

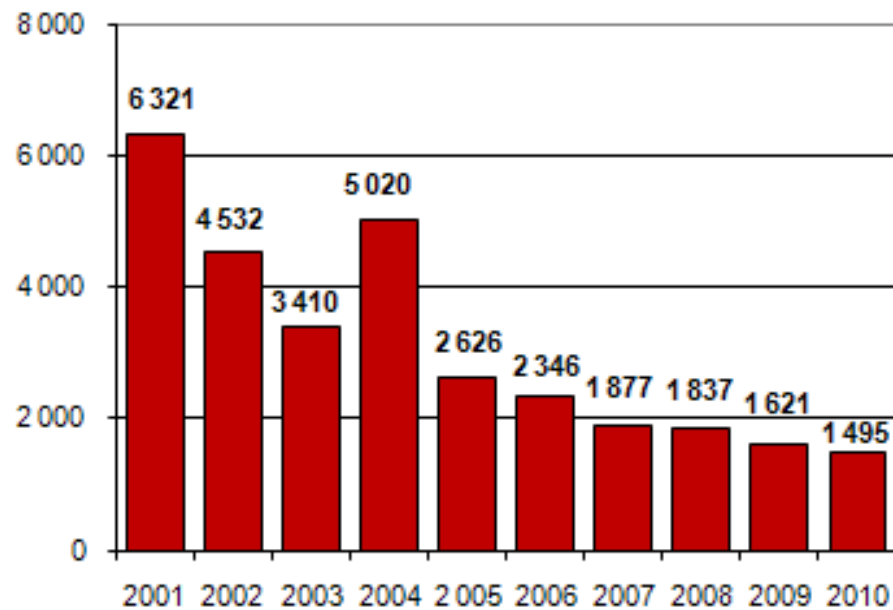
5 nejčetnějších státních občanství cizinců v ČR - k 31. 10. 2010
(Pramen: ŘS CP MV ČR)

**Státní občanství ČR nabytá během roku 2010
podle předchozího státního občanství**

**Státní občanství ČR nabytá během let
2001-2010**

Zák. č. 40/1993 Sb.
Zák. č. 193/1999 Sb.

- diaspora („diaspora jako sociální forma“, „diaspora jako vědomí“, „diaspora jako způsob kulturní produkce“, „diaspora jako politická orientace“)

- transnacionalismus (sociální morfologie, typ vědomí, mód kulturní reprodukce, způsob přístupu ke kapitálu, místo politického angažování, rekonstrukce místa a lokality)